

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

Qvæstio VII. An Papa habeat Jurisdictionem Temporalem indirectè Jure
Diuino?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Christi, quâ Dei, regnum est æternum; Ergo non temporale: Quâ Hominis, *regnum meum non est de hoc mundo*: Ioan. 18. Non hæreditario: quia iam tum, Ierem. 22. *non erat de semine eius vir, qui sederet super solium Dauid*, cessante successione. 2. Non ex Electione; quia, hanc fugit, Ioan. 6. 3. Non Iure belli: nam solum cum diabolo bellans acquisiuit regnum spiritale in cordibus per fidem. 4. Non Donatione: nam *Regnum meum non est hinc*, vt cæterorum regum. Idcirco nunquam exercuit temporale Dominium, qui *venit ministrare*: Eiecit negotiantes templo vt Sacerdos, non vt Rex. Ergo regnum Christi fuit spirituale tantum, quod æternat solum soli DEO.

I. OBIICIUNT, Matth. 18. *Data est mihi omnis potestas in celo & in terra.*

AT spiritualis sola, aiunt S. Patres.

II. OBIICIUNT Luc. 22. *Ecce duo gladii hic.*

AT vterque spiritualis, sed huius, vno; istius alio modo sit vsus.

III. OBIICI. Omnes lites, iuxta Spirituales & Temporales, ad Papam pertinent de iure. *Can. Quicumque. & Can. Quacunque, 11. q. 1.*

AT Theodosius ita ex pietate, non ex debito, detulit Ecclesiæ; nec soli Papæ, sed omnibus Episcopis. Estque iam per alios Canones abrogatus is Canon.

IV. OBIICI. Vacante Imperio Papa succedit, donec alius sit electus. *cap. licet; De foro competentis, & Con. Vitem.*

AT succedit solum in autoritate terminandi lites, quæ à solo Imperatore iudicari solent; quæque moram non ferunt: non in omnibus alijs. Idque quia causæ, quæ non queunt per sæculares definiri, deuoluuntur ad Spirituales Iu-

dices. Atq; hæc Nos inter & Luthero-Caluinistas nil controuertuntur: solum Orthodoxi disputant.

QVÆST. VII.

An Papa habeat Iurisdictionem Temporalem indirectè Iure Diuino?

LUTHERANI pariterque CALVINIANI negant duo: I. Papam vt Papam, vilo iure habere vllam potestatem Temporalem: aut posse imperare sæcularibus Dynastis; minus priuare regnis, aut dominio.

II. Nec Papæ, nec Episcopis licuisse dominium temporale acceptare Domino, vel vsu: quod Ius Diuinum prohibeat vni vtrumque Gladium committi: adeo hæc vna sit notarum Antichristi. Ita *Magd. Cent. 1. l. 2. c. 4. & cent. 8. 9. 10. 11. c. 10. Caluinus Inst. 4. c. 11. §. 8. 9. & c. Petrus Martyr in Rom. 13. Brentius in Proleg. contra Soto, & c.*

III. POLITICI posteriores dant Religioni & Ecclesiæ, vt seruæ; primas vero Politicæ, vt Dominæ. Sic Machiavelistæ, & c.

AUTOR. Cum Politicæ finis sit Pax temporalis; Ecclesiarchiæ, salus æterna; istam huic subordinari, ac subseruire, velut Animæ corpus, Theologiæ Philosophiam, necesse est; siue coniunctæ, seu disiunctæ teneantur. Neque tamen Spirituales iurisdictionis se miscet Temporalis, aut contrà; nisi quando inferior abierit à fine superioris, huicque derogarit: tunc superiorem iure suo, ac vi etiam, in subiectam vt politiam oportet.

I. Hinc Papæ, vt Papæ, ordinarium
F ac pro-

ae proprium non est, *seculares Principes* ponere, aut deponere: extraordinariè tamen potest transferre, mutare, dare regna, &c. vt *Supremus Princeps Spiritalis*, ad *Finem* consequendum salutis.

II. Par est ratio in *Legibus* rogandis, aut abrogandis politicis. Vbi hæc regula obtinet: *Si Imperatorie & Pontificie leges inueniantur contrarie, in re animas concernent; tunc Imperatoria abrogatur per Pontificiam: At contrarie in re ciuili, animas non attinente; tunc seruanda est utraque, hæc in foro Ecclesiastico, illa in ciuili.*

III. Par ratio constat in *iudiciis exercendis*; de politicis negotijs iudicat Politicus ordinariè; Ecclesiasticus incidenter; quatenus *Finis* spiritualis necessitas postulat. Ista sic docentur, I. Ratione. II. Exemplis.

I. RATIO. Potestas ciuilis subest spiritali, vt vnus *Reipublicæ Christianæ* partes, in ordine ad vnum finem vltimum: Ergo *Spiritalis* potest eatenus imperare *Ciuili*. 1. Quia lib. 1. *Ethic.* c. 1. *Ita Facultates* subordinantur, sicuti *Finis*: at *Politix* temporaria felicitas subordinatur æternæ: Ergo & Potestates pariter. 2. Quia *Ecclesiastici & Laici* vnã constituunt *Ecclesiam*, nõ duas *Respublicas*. Vnde *Roman.* 11. *Omnes vnum Corpus sumus*: et si, 1. *Corinth.* 12. *in corpore plura sint membra*, sed *connectione* inuicem dependentia, in ordine ad *Vnum Summum & Vltimum bonum*. Si que huic aduersetur regendi modus politicus: hunc mutare *Princeps* tenetur; sin, cogetur pro iure *Ecclesiæ*, & felicitatis æternæ; et si vel cum

detrimento *politix*: vt caueatur *damnum Ecclesiarchiæ*.

II. RATIO. *Perfecta Respublica* debet esse sufficiens sibi in ordine ad suum *Finem*: Ergo & habere debet omnem *Potestatem* isthuc necessariam. At *Ecclesiarchia* est perfecta; Ergo habet, vt *Superior*, *Potestatem* in *Inferiorem*, fini suo consequendo. Hinc *Ecce duo gladij hic*, vna in manu *Petri*, *Spiritalis & Sæcularis*: & *Satis est*. Non respondit *Dominus*, *Nimis est*, ait *S. Bernardus* lib. 4. de *Confid.* *Quem eo in libro*, ait *Caluinus*, *Inst.* 4. c. 11. §. 10. *Ita loqui, vt Veritas ipsa loqui videatur.*

III. RATIO. *Christianis* non licet *Regem infidelem*, aut *hæreticum* tolerare, si contra *Finem* vltimum, eos peruertere moliantur. At iudicare de hæresi aut infidelitate est *Papæ* proprium: Ergo & de *Rege ipso* seruando, aut mouendo. 2. Ideo, *Deuteronom.* 10. *verantur fideles eligere Regem*, qui non sit de *fratribus suis*: Par autem est, *Eligere infidelem*, & *Non deponere infidelem*; si possit. 3. Hinc, 1. *Corinth.* 6. *iussi fideles constituere iudicem causarum suarum fidelem*; ne apud *infidelem* litigare cogentur. 4. *Dem.* Cum *Ius Diuinum*, & *humanum* pugnant; *fideles Diuinum* sequi tenentur, vt est *Ius Religionis*: at *humani iuris* est hunc, aut illum habere *Regem*. Ergo. 5. *Coniux fidelis* liber est ab obligatione *comparis infidelis* conuerti nolentis, 1. *Corinth.* 7. Ita *subditus fidelis* ab *infideli Rege*.

IV. RATIO. *Recipiuntur Reges* ex infidelitate ad *Fidem* cum expulso, vel tacito pacto, vt se subiciant *Ecclesiæ*,

fiæ, Fidemque tueantur : Ergo desciscientes possunt ab ea iudicari, ac depōni aduersantes Fidei.

V. RATIO. *Pasce oues* : id est, omnem habeto potestatem tuendi oues; scilicet, Lupos arcendi, Arietes coërcendi, Oues seruandi. Athæc potestas Papæ est.

EXEMPLA POTESTATIS
ECCLESIASTICÆ
in Politicam.

I. Ozias Rex, 2. *Paralipom.* 26. Sacerdotium usurpans sibi, ab Pontifice est & vrbe, & regno motus, vi à Deo lepra percussus, cuius iudicium est Pontificis, *Leuitic.* 13.

II. Athalia tyranna, 2. *Paralipom.* 23. fouit cultum Baal : Pontifex eam interfici iussit : constituitque Ioiada Regem.

III. Theodosium S. Ambrosius excommunicauit, exclusitque Ecclesiã, ob eadem Thessalonicensem : præceptoque coëgit ferre Legem ; ne lata sententia mortis, aut confiscationis intra XXX. dies executioni mandaretur.

IV. S. Gregorius I. ita scribit pro monasterio S. Medardi : *Si quis Regum, Iudicum, &c. Apostolica nostra præceptionis Decrèta violauerit, &c. honore suo priuetur.*

V. Gregorius II. Leonem Iconomachum multauit imperio Occidentali.

VI. Zacharias Francorum Chitdericum deposuit, deditque regnum Pipino; quod sub illo corrueret religio.

VII. Leo III. transtulit Imperium à Græcis ad Germanos; eò quod Occidentali Imperionò opitularentur. Atq; ex eo tempore solenne est, ab Imperatore præstari Papæ iuramentum fidelitatis; & à Papa confirmari Imperatorè; licet absolutè necessarium non sit.

INSTANT Sectarij dupliciter. I. Centuriatores negant iure translationem factam; aiuntque esse præcipuum ex miraculis Antichristi. II. Alij, vt Marfilus de Padua, aiunt, iure factū; at Populum fuisse translationis autorem, non Papam.

DICO Ad I. Iure facta translatio est: 1. Quia id orbis vniuersus agnouit; neq; ullus Regum tentauit vnquam præcedere Imperatorem. 2. Deus adprobauit eam multis victorijs, ac stabiliuit. 3. Imperatores Græci iure factam confessi sunt: & Irene Carolo Magno nupsisset; nã Eunichi impedissent. Eiusque successor Nicephorus Carolo per Legatos est gratulatus imperium; itemque Persa. Emanuel Imp. offerens Alexandro III. auxilium contra Fridericum petiit restitui Græcis Imperium Occidentis.

Ad II. Populus Rom. nunquam habuit potestatem creandi Imperatorem; nam Imperatores primi successerāt hæreditatiō: alij ab exercitu acclamabantur: Neutrum erat Carolo. 2. Dein translato Byzantium imperio Romani amiserunt ius electionis, si quod habuissent. Atq; huc ruit omnis historicorum consensus.

VIII. Gregorius V. sanciuit electionem Imperatorū fieri per Septem viros: nimirū, quia Papa hisce, & Imperatore superior est. Ita Pelagius Aluarus Gregorio